

Van Boxem Koen, 'Ik ben geboren als huisdier; Patrick Van Caekenbergh'. De Tijd, 16 December 2022, p.12.



Patrick Van Caekenbergh ontwierp 20 jaar lang kunst op het ritme van een kleine dorpsgemeenschap in de Vlaamse Ardennen. © SASKIA VANDERSTICHELE

‘Ik ben geboren als huisdier’

De kunstenaar **Patrick Van Caekenbergh** verhuisde in 1997 van Gent naar het dorpje Sint-Kornelis-Horebeke. In die kleine gemeenschap ontwikkelde hij verstilde kunst, met het dorp in de hoofdrol. Museum Parcum in de Abdij van Park in Leuven toont het resultaat in **‘Fragile’**.

‘Ik ben geboren als huisdier’

De kunstenaar **Patrick Van Caekenbergh** verhuisde in 1997 van Gent naar het dorpje Sint-Kornelis-Horebeke. In die kleine gemeenschap ontwikkelde hij verstilde kunst, met het dorp in de hoofdrol. Museum Parcum in de Abdij van Park in Leuven toont het resultaat in ‘Fragile’.

KOEN VAN BOXEM

Het gebeurt zelden dat Parcum, het museum en expertisecentrum voor religieuze kunst en cultuur, in zee gaat met een hedendaagse kunstenaar. Met Patrick Van Caekenbergh, al 40 jaar onder dak bij Zeno X Gallery, doet het dat toch, omdat de kunstenaar en het museum dezelfde waarden delen: tolerantie en nederigheid.

De tentoonstelling is gewijd aan de 20 jaar, van 1997 tot 2017, dat Van Caekenbergh in Sint-Kornelis-Horebeke in de Vlaamse Ardennen, een dorp met ongeveer 500 inwoners woonde. ‘Als ik folders in alle bussen stopte, had ik er 314 nodig’, zegt hij tijdens de rondleiding in de expo. Van Caekenbergh ging een intense dialoog aan met het dorp. Zijn kunst klopte op het ritme van de kleine gemeenschap.

De keuze om van de Muide in Gent naar de Vlaamse Ardennen te verhuizen was niet echt de zijne. ‘Als kunstenaar woonde ik graag in de stad, mijn familie koos voor de natuur. Zo eenvoudig was het eigenlijk. Ik merkte al snel dat de kunstwereld daar raar op reageerde. Plots was ik een kluizenaar. Dat was helemaal niet zo. Ik ben nooit zo sociaal geweest als in die 20 jaar in het dorp.’

Pantoffels

Van Caekenbergh vond in Sint-Kornelis-Horebeke nederigheid en tolerantie, twee sleutelwaarden in zijn leven. Hij wijst naar het eerste kunstwerk in de tentoonstelling: ‘De Hemelpoort’. Het is een installatie met twee harnassen met soepketels als basis, pantoffels en een foto van een kat en een vogel samen aan een bordje eten.

Het zijn verwijzingen naar het dorp, waar hij alle objecten voor de installatie vond. Maar de assemblage gebeurde in

De essentie

- › ‘Fragile’ is een tentoonstelling van Patrick Van Caekenbergh in het museum Parcum in de Abdij van Park in Leuven.
- › Ze toont werken die hij maakte tussen 1997 en 2017, toen hij in Sint-Kornelis-Horebeke woonde. Hij dompelde zich daar onder in de kleine dorpsgemeenschap.
- › Van Caekenbergh is een autodidact. Hij is geen schilder of beeldhouwer, maar een knutselaar.

Ze noemden mij een kluizenaar, maar ik ben nooit zo sociaal geweest als in die 20 jaar in het dorp.

Patrick Van Caekenbergh
Kunstenaar



Links ‘De Hemelpoort’, waarmee de tentoonstelling opent. © SASCHA VANDERSTICHELE

Londen. ‘25 jaar geleden betrok de Belgische ambassadeur in Londen een nieuw gebouw. De ambassadeur vroeg me een installatie te maken die zijn bureau afscheidde van zijn medewerkers. De man waande zich heel wat. Hij nam me mee op sleeptouw door Londen om te tonen bij welke kleermaker hij zijn kostuums liet maken en waar hij zijn dure schoenen kocht. Als reactie daarop maakte ik ‘De Hemelpoort’ op maat van de nederigheid. De ambassadeur moest zich elke keer bukken om door de poort te stappen.’

De pantoffels uit ‘De Hemelpoort’ haalde hij bij het dorpscafé van Jules en Elza, waar de bewoners op hun pantoffels een pintje gingen drinken. Op een dag zei Van Caekenbergh er dat zijn eigen pantoffels nog te nieuw waren voor de installatie. Hij slagde er niet in ze ‘oud’ te doen lijken. Een paar uur later hingen tien zakjes met

versleten pantoffels aan zijn garagepoort, onder meer van cafébaas Jules.

Het leest als een banale anekdote, maar ze is veelzeggend over de hechtheid van de dorpsgemeenschap en de plaats van Van Caekenbergh daarin. Van een vreemd element groeide hij uit tot een verbindende kunstenaar.

Tolerantie

Maar wat is zijn kunst? Van Caekenbergh is geen schilder of beeldhouwer. *Bricoleur* of knutselaar zijn betere omschrijvingen, maar dan ontbreken de voor zijn oeuvre belangrijke aspecten kennis en onderzoek. ‘Ik ben een horizontale kunstenaar, ik lees veel. Ik trek niet de wijde wereld in om indrukken op te doen. Ik ben geboren als huisdier. 95 procent van mijn kunst speelt zich af in mijn hoofd. De uitwerking volgt dan wel.’

Van Caekenbergh verliet Sint-Kornelis-Horebeke in 2017. ‘Het was op voor mij, soms kan te veel kennis in je gezicht ontploffen. Ik heb het dorp verlaten en ben sindsdien niet meer teruggegaan. Te veel herinneringen.’ Die herinneringen meanderen door de tentoonstelling. Er is een nagemakkt schoolklasje waarin Van Caekenbergh het instinct van dieren bestudeert. Aan de muren hangen foto’s van dieren die volgens de regels van de natuur elkaars vijanden zijn, maar op de foto vreedzaam samenleven en elkaar tolereren.

Zo ziet hij zijn relatie met de dorpingen. Ze hebben hem snel getolereerd, die kunstenaar uit de grootstad die zich onderdempelde in het dorpsleven. Hoe dat gebeurde, zie je in een zaal waar in een grote paravent - een metafoor voor het gesloten leven in het dorp - de werkjes liggen die Van Caekenbergh met en voor de dorpingen heeft gemaakt.

In het oog springt de processie die Van Caekenbergh organiseerde en die hem linkt met Parcum. Toen aan het einde van de jaren 90 de dorpspastoor met pensioen ging, was er geen vervanger. Dat bracht de processie voor de heilige Kornelis, de beschermheilige tegen kinderziekten, die in juli uitgaat, in gevaar.

Van Caekenbergh bracht redding en bedacht met de plaatselijke franciscaner paters een nieuw concept. De dorpskinderen stonden daarin centraal. Hij ontwierp een blauw doek van 12 meter dat de dorpsoudsten tijdens de processie als een hemel boven de kinderen droegen.

Het baldakijn werkte hij later uit in de grote installatie ‘Le Dais’ die in de laatste zaal van de expo te zien is. Ze staat naast het prachtige voertuig ‘De schelp’. Daarmee trekt Van Caekenbergh de wereld rond - in zijn hoofd - om alle sprookjes te verzamelen.

‘Fragile’ loopt tot 26 februari in Parcum in Heverlee.